

Katowice, dnia 22 lutego 2023 r

INFORMACJA

w sprawie niebezpiecznego zdarzenia - zatopienia pogłębiarki Habermann KBPL - 250 zasilanej energią elektryczną - zaistniałego w dniu 17 września 2022 r. około godz. 3⁰⁰ w Odkrywkowym Zakładzie Górniczym „Borzęcin - Jagniówka” należącym do przedsiębiorcy CEMEX Polska Spółka z o.o.

Odkrywkowy zakład górniczy Borzęcin - Jagniówka eksploatuje złoża kruszywa naturalnego. W południowo - zachodniej części wyrobiska, w rejonie w którym miało miejsce zdarzenie, prowadzono eksploatację jednym piętrem eksploatacyjnym z pod lustra wody pogłębiarką Habermann KBPL - 250 zasilaną z sieci energią elektryczną, w oparciu o „Projekt techniczny eksploatacji złoża spod lustra wody za pomocą koparki ssąco - refulującej typu HABERMANN”. Zastosowana pogłębiarka zbudowana jest z dwóch części połączonych przegubowo, które stanowią: pływak główny z zabudowanym rurociągiem ssącym wyposażonym w głowicę urabiającą typu JET, bramownicą i wciągarką główną oraz pływak balansowy z zabudowaną maszynownią, która stanowi zespół urządzeń niezbędnych do eksploatacji kruszywa a w szczególności silnik elektryczny napędzający pompę ssącą, szafa sterownicza i kabina operatora. Pogłębiarka wyposażona została w pompę ssącą o wydajności 800 m³/h zabudowaną w pomieszczeniu maszynowni.

Mięższość eksploatowanego złoża w rejonie zdarzenia wynosiła około 5 m. Wydobyty urobek transportowany był na ład rurociągiem tłocznym stalowym i rurociągiem PE o średnicy 250 mm ułożonym na pontonach, wzdłuż którego zabudowano ciąg komunikacyjny dla załogi. Pogłębiarka eksploatowana była na podstawie zezwolenia na oddanie do ruchu wydanego przez kierownika ruchu zakładu górniczego. Ostatnia udokumentowana okresowa kontrola stanu technicznego pogłębiarki była przeprowadzona w czerwcu 2022 r.

W dniu 16.09.2022 r. na zmianie III rozpoczynającej się od godz. 22⁰⁰, trwającej do 6⁰⁰ dnia 17.09.2022 r. do prac związanych z eksploatacją złoża został skierowany jeden pracownik będący operatorem pogłębiarki. Nadzór nad ruchem sprawowała osoba dozoru ruchu specjalności mechanicznej. Przed rozpoczęciem pracy operator przeprowadził ocenę stanu technicznego pogłębiarki oraz stan zanurzenia pontonów. Nie stwierdził żadnych nieprawidłowości i przystąpił do wydobywania. W trakcie eksploatacji, około godziny 3⁰⁰, ze sterówki pogłębiarki, operator zauważył zbyt wysokie podniesienie się części przedniej pontonów pływaka głównego w stosunku do kabiny operatora oraz przechył pogłębiarki. Operator wyszedł z kabiny i zauważył, że przednie pontony, w części czołowej, podniosły się do góry a kabina operatora znacznie obniżyła się. Zauważył również, że burta maszynowni, która powinna wystawać ponad poziom wody, była na równi z wodą. Stwierdził, że z uwagi na gwałtownie postępujący przechył i rozpoczynające się zatapianie maszynowni musi się jak najszybciej ewakuować. Długość pomostu pontonowego wynosiła około 40 m. Po dotarciu na

brzeg, operator spojrział w kierunku pogłębiarki i stwierdził że zatonała. O zdarzeniu powiadomił telefonicznie osobę dozoru ruchu, która poinformowała o zaistniałej sytuacji kierownika ruchu zakładu górniczego. Kierownik ruchu wezwał służby elektryczne, które odłączyły zasilanie pogłębiarki.

Akcji ratunkowej nie prowadzono.

Nie ustalono jednoznacznej przyczyny zatonięcia pogłębiarki, pomimo wykonanej ekspertyzy przez Inspektorat Maszynowy - Wyposażeniowy Polskiego Rejestru Statków.

W związku z zaistniałym zdarzeniem dyrektor OUG w Krakowie wydał decyzję:

1) Wstrzymującą ruch zakładu górniczego w rejonie południowo - zachodnim, w części dotyczącej wykonywania prac innych niż związanych z wyciągnięciem zatopionej pogłębiarki.

2) Nakazującą:

- opracowanie i zatwierdzenie technologii wydobywania zatopionej pogłębiarki,
- prowadzenie wydobywania pogłębiarki pod bezpośrednim nadzorem osób dozoru ruchu na zasadach prowadzenia prac szczególnie niebezpiecznych,
- przed oddaniem do ruchu pogłębiarki przeprowadzenie ponownego komisyjnego odbioru technicznego,
- ponowne przeszkolenie pracowników w zakresie eksploatacji pogłębiarki,
- zapoznanie pracowników z okolicznościami niebezpiecznego zdarzenia,

3) Nakazującą:

- sprawdzenie, przez wyspecjalizowaną jednostkę, prawidłowości zastosowanych rozwiązań technicznych poprzez uzyskanie oceny stanu technicznego pogłębiarki w zakresie uszkodzeń powstałych w wyniku jej zatopienia oraz określenia jego przyczyn,
- przedstawienie Dyrektorowi Okręgowego Urzędu Górniczego w Krakowie wyników czynności sprawdzających, niezwłocznie po zakończeniu tych czynności.

Informację opracowano na podstawie danych z OUG w Krakowie.